BERUNIY TUMANLARARO IQTISODIY SUDI

BERUNIY INTER-DISTRICT ECONOMIC COURT

230200, Beruniy tumani, Beruniy kuchasi, r/u

230200, Beruniy, Beruniy street, wn/h

Tel: 55-102-40-63

e-mail: i.beruniy@sud.uz

АЖРИМ

(даъво аризасини кўрмасдан қолдириш ҳақида)

Беруний тумани

2024 йил 16 февраль 4-2302-2403/403-сонли иш

Беруний туманлараро иқтисодий судининг судьяси Ж.Ж.Аманиязов раислигида, судья ёрдамчиси Д.Мамбетсалиевнинг котиблигида, Ўзбекистон Савдо-саноат палатаси Қорақалпоғистон Республикаси бошқармаси вакили Н.Юсупов (2023 йил 9 август кунги 01/-06-33-сонли ишончнома) ва даъвогар вакили ҳисобчи Ш.Аманов (2024 йил 9 февраль кунги 1-сонли ишончнома) нинг иштирокида, Ўзбекистон Савдо-саноат палатаси Қорақалпоғистон Республикаси бошқармасининг даъвогар "QIPCHOQ G'ALLA KLASTER" масъулияти чекланган жамиятининг манфаатини кўзлаб, унинг фойдасига жавобгар "МUXTOR GULIMIRA" фермер хўжалигидан 17 819 157,12 сўм ундиришни сўраган даъво аризасига асосан қўзғатилган иқтисодий ишни ўз суди биносида очиқ суд мажлисида кўриб чиқиб, қуйидагиларни

АНИКЛАДИ:

Ўзбекистон Савдо-саноат палатаси Қорақалпоғистон Республикаси бошқармаси (бундан буён матнда палата) даъвогар "QIPCHOQ G'ALLA KLASTER" масъулияти чекланган жамияти (бундан буён матнда – даъвогар)нинг манфаатида иктисодий судга даъво аризаси билан фойдасига мурожаат килиб. ининг жавобгар "MUXTOR GULIMIRA" фермер хўжалиги (бундан буён матнда – жавобгар) дан 17 819 157,12 сўм ундиришни сўраган.

Суд мажлисида иштирок этган палата вакили даъво талабларини қуллаб-қувватлаб, даъво аризани тулиқ қаноатлантиришни суради.

Суд мажлисида иштирок этган даъвогар вакили суд мажлисида даъво талабларини қуллаб-қувватлаб, шартнома мажбуриятлари жавобгар томонидан бузилганлигини, бу ишга тақдим этилган хужжатлар билан тулиқ тасдиқланишини билдириб, даъво аризани тулиқ қаноатлантиришни суради.

Жавобгар суд мажлиси вақти ва жойи тўғрисида тегишли тартибда хабардор қилинганлигига қарамасдан суд мажлисига келмади, иш бўйича ўз ёзма фикрини судга тақдим қилмади, жавобгарнинг суд мажлиси вақти ва жойи тўғрисида хабардор қилинганлиги тўғрисида почта алоқа хизматининг маълумоти мавжуд.

Суд ишдаги хужжатларда жавобгарнинг суд мажлиси тўғрисида тегишли тартибда хабардор қилинганлигини тасдиқловчи хужжат борлигини инобатга олиб, ишни Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий процессуал кодекси (бундан буён матнда – ЭПК) нинг 128-моддаси ҳамда

170-моддасининг иккинчи ва учинчи қисмларига мувофиқ жавобгар вакилининг иштирокисиз кўриб чиқишни лозим топди.

Суд ишда иштирок этувчи шахслар вакилларининг тушунтиришларини тинглаб, ишдаги ҳужжатларга ҳуқуқий баҳо бериб, қуйидагиларга асосан даъво аризасини кўрмасдан қолдиришни лозим топди.

Ишдаги ҳужжатлардан аниқланишича, жавобгар Беруний туманлараро иқтисодий судининг 2023 йил 6 июндаги 4-2302-2301/1715-сонли ҳал ҳилув ҳарори билан банкрот деб топилиб, тугатишга доир иш юритиш бошланган. Тугатиш бошҳарувчиси этиб суд бошҳарувчиси М.Юсупов тайинланган. Бугунги кунда жавобгарга нисбатан тугатиш ишлари давом эттирилмоҳда.

Ўзбекистон Республикасининг "Тўловга қобилиятсизлик тўғрисида"ги Қонунининг 141-моддасида пул мажбуриятлари, солиқлар ҳамда йиғимлар бўйича барча талаблар, бошқа мулкий талаблар фақат тугатишга доир иш юритиш доирасида қарздорга тақдим этилиши мумкинлиги, бундан мулк ҳуқуқини эътироф этиш, маънавий зиённи компенсация қилиш, мол-мулкни бошқа шахснинг қонунсиз эгалигидан талаб қилиб олиш, асоссиз орттирилган бойликни қайтариш, битимларни ҳақиқий эмас деб топиш ва уларнинг ҳақиқий эмаслиги оқибатларини қўллаш тўғрисидаги талаблар, шунингдек жорий тўловлар бўйича талаблар мустасно эканлиги белгилаб қўйилган.

Ушбу ҳолатда жавобгарга нисбатан билдирилган даъво талаби пул мажбуриятлари билан боғлиқ, мулкий талаб ҳисобланади.

ИПК 107-моддасининг 9-бандига асосан жавобгарга нисбатан банкротлик тўғрисида иш қўзғатилган бўлса ва жавобгарга нисбатан тақдим этилган талаб қонунга кўра банкротлик тўғрисидаги иш доирасида кўрилиши лозим бўлса, суд даъво аризасини кўрмасдан қолдириши лозим.

Шу боис, суд даъво аризасини кўрмасдан қолдиришни лозим топди.

Шунингдек, ИПК 118-моддасининг биринчи қисмига мувофиқ суд харажатлари ишда иштирок этувчи шахсларнинг қаноатлантирилган даъво талаблари миқдорига мутаносиб равишда уларнинг зиммасига юклатилади.

Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленумининг 2020 йил 19 декабрдаги "Иқтисодий ишлар бўйича суд харажатларини ундириш амалиёти тўғрисида"ги 36-сонли қарори 17-бандининг тўртинчи қисмида тушунтириш берилишича, давлат божи тўлашдан озод қилинган давлат органлари ҳамда бошқа шахслар юридик шахслар ва фуқароларнинг манфаатида киритган даъво аризалари (аризалар) кўрмасдан қолдирилганда ёки иш юритиш тугатилганда давлат божи манфаати кўзланиб даъво киритилган даъвогарлардан ундирилади, бунда "Давлат божи тўғрисида"ги Қонуннинг 18-моддасига кўра, даъво кўрмасдан қолдирилган ёки иш юритиш тугатилган ҳоллар мустасно.

Ўзбекистон Республикасининг "Давлат божи тўғрисида"ги Қонуни 18-моддасида даъво аризаси ИПК 107-моддасининг 9-бандига асосан кўрмасдан қодирилган тақдирда, давлат божи республика бюджетидан қайтарилиши кераклиги назарда тутилмаган.

Даъвогар томонидан иш бўйича олдиндан 2024 йил 24 январь куни 34 000 сўм почта харажати тўланган.

Шу боис, суд даъвогардан республика бюджетига 356 383,14 сўм давлат божи ундиришни ва иш учун тўланган почта харажатини даъвогар зиммасида қолдиришни лозим топди.

Юқорида баён этилганлардан келиб чиқиб, Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий процессуал кодексининг 107-моддаси 9-банди ва 195-моддасини қўллаб, суд

АЖРИМ ҚИЛДИ:

Даъво аризаси кўрмасдан қолдирилсин.

Даъвогар "QIPCHOQ G'ALLA KLASTER" масъулияти чекланган жамиятидан республика бюджетига 356 383,14 сўм давлат божи ундирилсин.

Иш учун тўланган 34 000 сўм почта харажати даъвогар "QIPCHOQ G'ALLA KLASTER" масъулияти чекланган жамияти зиммасида қолдирилсин.

Ажрим қонуний кучга киргач, ижро варақаси берилсин.

Ажримдан норози тараф бир ойлик муддатда шу суд орқали Қорақалпоғистон Республикаси судига апелляция тартибида ёки апелляция тартибида кўриб чиқилмаган биринчи инстанция судининг ажрими устидан ажрим қонуний кучга кирган кундан эътиборан олти ой ичида кассация тартибида шикоят берилиши ва прокурор протест келтириши мумкин.

Судья Ж.Ж.Аманиязов

